

Motion till riksdagen 2021/22:3894

av **Magnus Persson m.fl. (SD)**

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Det svenska samhället börjar återhämta sig efter pandemin, men vi kan fortfarande inte överblicka pandemins alla konsekvenser. Hemarbete och digitala lösningar har fungerat bra för vissa yrkesgrupper men har varit omöjliga för andra. Många löntagare har dessutom drabbats av psykisk ohälsa av att arbeta hemifrån. Vissa yrkeskategorier har drabbats hårdare i pandemin och utsatts för större risker eftersom skyddsutrustning och övrig beredskap har saknats. Därutöver har vård- och omsorgspersonal haft en mycket svår psykosocial arbetsmiljö.

Långtidsarbetslösheten har ökat kraftigt och Sverige sticker ut som ett av de länder som har högst arbetslöshet och därtill stora skillnader mellan inrikes och utrikes födda. Enligt SCB uppgick det relativa arbetslöshetstalet för inrikes födda i åldern 20–64 år till 5,0 procent under första kvartalet 2021. Arbetslösheten bland utrikes födda i samma åldersspann uppgick till 21,2 procent. Redan innan krisen pågick en digitalisering av svensk arbetsmarknad som gjorde att vissa arbeten fasades ut. Detta i kombination med pandemin ökar risken för att dessa jobb inte kommer tillbaka oavsett konjunkturläge. Det kommer öka kraven på omställning samt att säkerställa goda villkor för små och medelstora företag då det är där många nya arbetstillfällen skapas.

Politikens inriktning

Arbetsmarknadspolitik

Det är tydligt att problemet är den förda invandringspolitiken, inte arbetsmarknadspolitik i sig, även om också den behöver läggas om efter dagens förutsättningar. De som är arbetslösa idag brister i anställningsbarhet främst på grund av låg utbildningsnivå och bristande språkkunskaper. Detta åtgärdas inte av konstgjorda subventionerade anställningar som innehåller arbetsuppgifter som egentligen inte förekommer på svensk reguljär arbetsmarknad. För att komma tillrätta med dagens problematik måste vi ställa krav på att den arbetssökande ska göra sig anställningsbar. Det ska inte vara möjligt att som arbetsför ställa sig utanför arbetsmarknaden och erhålla bidrag i årtal. Vi måste också utöka möjligheterna till utbildning och införa lärlingsanställningar där det ges möjlighet att kombinera arbetsplatsförlagd utbildning och studier.

Under pandemin åskådliggjordes bristerna i dagens arbetslöshetsförsäkringssystem. Vissa blev helt utan ersättning och andra fick vänta i månader på grund av arbetslöshetskassornas handläggningstider. Med en förstatligad, obligatorisk och skattefinansierad arbetslöshetsförsäkring hade flertalet av dessa problem kunnat undvikas. Sverigedemokraterna anser att ekonomisk trygghet vid arbetslöshet bör vara en del av det statliga välfärdsåtagandet.

Arbetsmiljöpolitiken

Hittills under 2021 har 26 personer omkommit på sin arbetsplats. Ingen ska behöva riskera sitt liv på sin arbetsplats eller till följd av sitt arbete. För att nå nollvisionen behöver vi organisera arbetsmiljöarbetet på ett nytt sätt. Sverigedemokraterna vill tillsätta en utredning med syftet att förändra, förstärka och lyfta över delar av det regionala arbetsmiljöarbetet till Arbetsmiljöverket. Vi vill skapa en modell där vi kan säkra tillträde till landets samtliga arbetsplatser.

Därutöver bör de arbetsmiljörelaterade konsekvenserna av pandemin utredas för att kunna sätta in rätt stöd för de som drabbats och för att dra lärdomar inför framtiden.

Funktionsrättspolitik

Vi vill också se flera förändringar inom funktionsrättspolitik. Vi vill bland annat säkerställa att personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga får specialiststöd även under och efter reformeringen av Arbetsförmedlingen och vi vill utreda den problematik som identifierats inom Samhall. Därutöver vill vi utreda möjligheten att låta lönebidragen följa ett löneindex så att målgruppen inte hamnar efter i löneutvecklingen.

Sverigedemokraternas satsningar

Lärlingsanställningar

Lärlingsanställningar har framgångsrikt använts i flera europeiska länder. Vi vill utreda möjligheten att införa en svensk modell av lärlingsanställningar. En sådan modell ska skapas i nära samråd med parterna och branschernas representanter. Syftet är att forma en utbildningsinsats som rustar den arbetssökande inför ett reguljärt arbete.

Särskild utbildningssatsning

Dagens matchningsproblematik grundar sig till stor del i att de arbetssökande inte har den utbildningsnivå som efterfrågas på arbetsmarknaden. Detta åtgärdas inte genom att arbetssökande sätts i kostsamma subventionerade anställningar som upphör så snart stödperioden avslutas. Det finns inga genvägar in på svensk arbetsmarknad. De arbetssökande måste göra sig anställningsbara och därav ökar vi anslagen till yrkeshögskoleutbildningen under utgiftsområde 16.

Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd

Vi vill förstatliga arbetslöshetsförsäkringen och göra den allmän och obligatorisk. Därtill avser vi att öka den ekonomiska tryggheten för de som hamnar i arbetslöshet genom att öka ersättningsnivån de första hundra dagarna.

Lönebidrag och Samhall m.m.

Vi vill utöka och förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att komma i arbete. Vi satsar mer resurser under anslaget i syfte att utöka antalet subventionerade anställningar, insatser, åtgärder och program som riktas till målgruppen.

Arbetsmiljöverket

Regelverket kring arbetskraftsinvandringen har möjliggjort en kraftig ökning av arbetslivskriminalitet. Det har lett till att människor utnyttjas och att företag utsätts för osund konkurrens. Vi ökar anslaget resurser i syfte att utöka och intensifiera samverkan mot arbetslivskriminalitet, och vi vill också utöka antalet arbetsplatsinspektioner.

Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Vi vill ge Myndigheten för arbetsmiljökunskap ett utökat antal utredningsuppdrag, och som ett led i det ökar vi medelstillelningen.

Budgetförslag

Tabell 1 Anslagsförslag 2022 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 810 253	±0
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	42 743 597	-20 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	11 423 145	-2 500 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	20 684 009	100 000
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	136 864	±0
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	2 545 600	±0
1:7 Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	225 000	±0
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	43 099	±0
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	80 220	±0
1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet	59 168	±0
1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	±0
1:12 Bidrag till lönegarantiersättning	1 310 000	±0
1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	4 771 685	-2 400 000
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 094 895	-550 000
1:15 Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen	75 000	±0
2:1 Arbetsmiljöverket	737 550	50 000
2:2 Arbetsdomstolen	35 448	±0
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722	±0
2:4 Medlingsinstitutet	56 720	±0
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	39 448	10 000
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	112 000	±0
99:1 Lärlingsanställningar	±0	250 000
Summa	94 025 726	-5 060 000

1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Avvikelse från regeringen	-20 000	3 090 000	3 090 000

Anslaget utökas i syfte att höja taket i arbetslöshetsersättningen samt förstatliga arbetslöshetsförsäkringen.

1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Avvikelse från regeringen	-2 500 000	-3 255 000	-2 795 000

Anslaget minskas till följd av att vi avvecklar extratjänster, introduktionsjobb och etableringsprogrammet. Vi väljer samtidigt att behålla bland annat arbetsmarknadsutbildningar, stöd till start av näringsverksamhet och kompletterande aktörer.

1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Avvikelse från regeringen	100 000	100 000	100 000

Anslaget utökas till följd av att personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har en utsatt ställning på arbetsmarknaden.

Ändamål

Anslaget får användas enligt de ändamål som regeringen föreslår och utökas i syfte att skapa förutsättningar för att öka antalet deltagare, samt utfallet för dessa, i de insatser som finns att tillgå för målgruppen.

1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar

	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Avvikelse från regeringen	-2 400 000	-5 760 876	-5 786 534

Nystartsjobb, etableringsjobb och yrkesintroduktionsanställningar leder inte till reguljära anställningar i önskad omfattning. Kostnaden för dessa sysselsättningsplatser kan därav inte motiveras. Anslaget avvecklas därför i sin helhet.

1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Avvikelse från regeringen	-550 000	-1 084 464	-1 092 776

Anslaget avvecklas i sin helhet till följd av att etableringsprogrammet upphör.

2:1 Arbetsmiljöverket

	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Avvikelse från regeringen	50 000	50 000	50 000

Anslaget utökas i syfte att utöka och intensifiera myndighetens arbete mot arbetslivskriminalitet och för att utöka inspektionsverksamheten.

Ändamål

Anslaget får användas enligt de ändamål som regeringen föreslår och utökas i syfte att ytterligare förstärka samverkan mot arbetslivskriminalitet samt utökad tillsyn av arbetsmiljön.

2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap

	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Avvikelse från regeringen	10 000	10 000	10 000

Anslaget utökas för att skapa förutsättningar för ett utökat antal utredningsuppdrag.

Ändamål

Anslaget får användas enligt de ändamål som regeringen föreslår och utökas i syfte att skapa förutsättningar för myndigheten att utföra ett ökat antal utredningsuppdrag.

Nytt anslag

99:1 Lärlingsanställningar

	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Avvikelse från regeringen	250 000	250 000	250 000

Resurser avsätts för att utreda och införa en svensk modell för lärlingsanställningar.

Magnus Persson (SD)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Ludvig Aspling (SD)